

ภาคผนวก ก

ประวัติความเป็นมาของธนาคารนครหลวงไทย

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)¹ (Siam City Bank Public Company Limited) ก่อตั้งขึ้นในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วยเงินทุนครั้งแรกจำนวน 1 ล้านบาท โดยคณะบุคคลของรัฐบาลร่วมกับสมาชิกในราชวงศ์ เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 โดยใช้ชื่อเริ่มแรกว่า ธนาคารนครหลวงไทยแห่งประเทศไทย จำกัด มีสำนักงานใหญ่แห่งแรกตั้งอยู่ที่อาคารเลขที่ 5 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร (ปัจจุบันเป็นธนาคารนครหลวงไทย สาขาราชดำเนินกลาง) ซึ่งในวันเปิดดำเนินการ หลวงประดิษฐมนูธรรม (นายปรีดี พนมยงค์) ซึ่งในขณะนั้นได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง เป็นประธานในพิธีเปิด ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2484 ได้รับตราตั้งให้เป็นธนาคารในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งได้รับพระราชทานเครื่องหมายรูปชฎาเปล่งรัศมี เพื่อเป็นสัญลักษณ์ประจำธนาคาร ซึ่งเป็นธนาคารเดียวที่ได้รับเกียรติอันสูงส่งนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2487 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นชื่อที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และใช้มาจวบจนถึงปัจจุบันนี้

คณะกรรมการธนาคารชุดแรกประกอบด้วย หลวงอำรงนาवासวัสดิ์ (พลเรือตรี ถวัลย์ อำรงนาवासวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการ และขุนนิรันดร์ชัย เป็นรองประธาน พร้อมด้วยคณะกรรมการอีก 7 ท่าน คือ

1. นายชุมพล บุญทานนท์
2. ร.อ. วัน รุยาพร
3. ขุนวิมลสรกิจ
4. นายโลวเตี้ยกชวน บุลสุล
5. นายจุนทร ล่ำซำ
6. พระทำน่านิธิผล
7. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล

¹ สุวัชชัย มนัสการวิทยา, ประวัติธนาคารของไทย พัฒนาการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 13 เรื่อง ธนาคาร, พ.ศ. 2532.

ในปี พ.ศ. 2487 ธนาคารนครหลวงไทยได้ดำเนินการย้ายสำนักงานใหญ่มาอยู่ที่ เลขที่ 13 ถนนอนุวงศ์ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ทำการทดแทน อาคารหลังเก่า เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2506

ต่อมาในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2524 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้ดำเนินการ ย้ายสำนักงานใหญ่อีกครั้ง มาตั้งอยู่ที่ เลขที่ 1101 ศูนย์การค้าเมโทร ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวง มักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร และทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

ในการดำเนินงานระยะแรกของ ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด มีนโยบายเปิดสาขาใน ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ตามความเห็นของคณะกรรมการธนาคารที่เห็นว่าเพื่อประโยชน์ต่อ ระบบเศรษฐกิจทางการเงินโดยรวม แต่ในความจริงนั้น คณะกรรมการธนาคารเห็นว่า การ ดำเนินงานของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด นั้นในขั้นต้นจำเป็นต้องจัดตั้งสาขาในส่วนภูมิภาค โดยมุ่งเน้นเปิดสาขาในภาคกลางและภาคใต้เป็นสำคัญก่อน เพราะเห็นว่าในระยะนั้นเศรษฐกิจใน ภาคกลางและภาคใต้กำลังเจริญเติบโต ซึ่งจะสร้างประโยชน์แก่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้ มากกว่าภาคอื่น ๆ ในการก่อตั้งสาขาในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ได้ใช้ระบบ **กัมปะโต** กล่าวคือ การคัดเลือกผู้ที่มีชื่อเสียงและฐานะดีมาเป็นตัวแทนการดำเนินกิจการของสาขา โดยที่ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด และตัวแทนมีข้อตกลงในการแบ่งผลกำไรกัน สำหรับสาขาในส่วนภูมิกษานั้น ใช้วิธีการก่อตั้งสาขาเช่นเดียวกับการก่อตั้งสาขาในเขตกรุงเทพมหานคร แต่มีชื่อเรียกต่างกันคือ ใน ส่วนภูมิภาคจะเรียกว่า **ระบบตัวแทน** โดยที่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นธนาคารแรกที่นำ การเปิดสาขาไปยังส่วนภูมิภาค ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นธนาคาร พาณิชยที่มีสาขาในส่วนภูมิภาคในจังหวัดต่าง ๆ เก่าแก่ที่สุดในระบบธนาคารพาณิชย์ของไทย

ในระยะต่อมาธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้ดำเนินงานด้วยระบบตัวแทนเรื่อยมา จนถึงประมาณปี พ.ศ. 2513 - 2514 ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง ได้ประกาศใช้ นโยบายยกเลิกการใช้ระบบตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ไทย เนื่องจากเห็นว่าระบบดังกล่าวนี้ ตัวแทนบางท่านมีกิจการส่วนตัวและใช้บริการของธนาคารไปเพื่อประโยชน์ของตนเอง นอกจากนั้น การควบคุมก็ทำได้ลำบาก ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด จึงได้ยกเลิกระบบตัวแทนและเปลี่ยนมา เป็นการแต่งตั้งผู้จัดการสาขาจากสำนักงานใหญ่โดยตรง

การดำเนินธุรกิจ

ในระยะแรก ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด มีที่ทำการเพียงแห่งเดียวโดยตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนินกลาง ซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ด้วย ต่อมาได้มีการขยายสาขาเพิ่มเติม โดยในช่วงแรกได้ขยายสาขาในเขตกรุงเทพมหานครก่อน 2 แห่ง คือ สาขานนทบุรี และสาขาสีพระยา ส่วนทางด้านการขยายสาขาเพิ่มเติมในส่วนภูมิภาคนั้น มีจำนวน 25 สาขา

สรุปการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของธนาคารนครหลวงไทย

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2529 ระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศต้องประสบกับภาวะความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง อันเป็นผลมาจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้สถาบันการเงินหลายแห่งรวมทั้งธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้รับผลกระทบอย่างมาก จนรัฐบาลต้องเข้ามาแทรกแซงและให้ความช่วยเหลือ โดยในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในปีนี้เป็นารเริ่มศักราชใหม่ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ก็ว่าได้ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ดำเนินการลดทุน และเพิ่มทุนจดทะเบียน พร้อมกันนั้นผู้ถือหุ้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารและผู้บริหารชุดใหม่ที่ได้คัดเลือกจากบรรดานักธุรกิจที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จเข้ามาฟื้นฟูกิจการและพัฒนาการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของธนาคารให้กลับคืนมา เพื่อพร้อมสำหรับการขยายกิจการ และเพิ่มการขยายตลาดในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งการลงทุนเพิ่มในบริษัทในเครือเพื่อการสนองตอบบริการแก่ลูกค้าทางด้านบริการทางการเงินอย่างครบวงจรต่อไปในอนาคต

แต่อย่างไรก็ตาม ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจมาได้ระยะหนึ่งก็ต้องประสบกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกรดำเนินธุรกิจอีกครั้ง โดยเป็นเหตุการณ์สำคัญ คือ ในปี พ.ศ. 2545 กระทรวงการคลังได้ประกาศให้มีการควบรวมกิจการของธนาคารศรีนครและธนาคารนครหลวงไทยเข้าด้วยกัน โดยดำเนินธุรกิจภายใต้ชื่อ “บริษัทธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)” ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ให้ดำเนินการโอนสินทรัพย์ รวมทั้งหนี้สินและการผูกพันทั้งหมดของธนาคารศรีนครให้กับธนาคารนครหลวงไทย โดยใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2545 พร้อมทั้งพนักงานที่ประสงค์จะโอนมาปฏิบัติงานที่ธนาคารนครหลวงไทย

2. สินทรัพย์ที่โอนให้แก่ธนาคารนครหลวงไทย นั้นให้ใช้มูลค่าตามบัญชีสุทธิหลังการหักสำรองที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

3. การชำระราคาสำหรับการโอนทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งภาระผูกพันตามข้อ 1. ธนาคารนครหลวงไทยจะทำการโดยการเพิ่มทุนธนาคารนครหลวงไทย โดยออกตั๋วเงินที่ไม่มีดอกเบี้ยให้กับธนาคารศรีนครไปก่อน

4. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จะเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีหุ้นในธนาคารทั้งสองแห่งมากกว่าร้อยละ 90 ดังนั้น การประกาศให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีจึงถือเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นและการควบรวมกิจการในครั้งนี้เป็นการชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 38 เบญจวรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505

ต่อมาในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2545 ธนาคารนครหลวงไทยได้มีการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 101 โดยในที่ประชุมมีมติให้ธนาคารนครหลวงไทยมีการเพิ่มทุนจดทะเบียนเพื่อรองรับการควบรวมกิจการและขยายธุรกิจจาก 1,056,405,338 หุ้น เพิ่มอีกจำนวน 1,056,405,338 หุ้น รวมเป็นทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 2,112,810,676 หุ้น โดยมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท มีผลให้ธนาคารนครหลวงไทยมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วรวมทั้งสิ้นจำนวน 21,128,106,760 บาท สามารถดำรงเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงได้ในอัตราร้อยละ 14.44 ณ สิ้นปี พ.ศ. 2545 เพียงพอต่อการประกอบธุรกิจและรองรับการขยายธุรกิจในอนาคตต่อไปได้ นอกจากนั้น ที่ประชุมยังมีมติให้มีการเพิ่มจำนวนกรรมการอีก 2 อัตรา โดยมีนายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหาร และนายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ เป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่

โครงสร้างองค์กรและการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน

โครงสร้างองค์กร

ภายหลังจากการควบรวมกิจการกับธนาคารศรีนคร ธนาคารนครหลวงไทยได้มีการประกาศใช้โครงสร้างการบริหารงานใหม่ และจัดตั้งทีมบริหารซึ่งประกอบด้วย ทีมผู้บริหารชุดเดิมของธนาคารนครหลวงไทย และเพิ่มทีมผู้บริหารซึ่งมาจากธนาคารศรีนคร เพื่อดำเนินการบริหารให้ธนาคารนครหลวงไทยสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงระบบงานของทั้งสองธนาคารให้เป็นระบบเดียวกัน โดยได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรใหม่ทั้งหมด โดยใช้อาคารสำนักงานใหญ่ของธนาคารศรีนครเดิม มาเป็นอาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่เพิ่มเติมขึ้นอีกหนึ่งอาคาร ทำให้ในปัจจุบันธนาคารนครหลวงไทย มีอาคารสำนักงานใหญ่ 2 แห่ง คือ

1. อาคารสำนักเพชรบุรี ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 1101 (ศูนย์การค้าเมโทรเดิม) ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400
2. อาคารสำนักสวนมะลิ (สำนักงานใหญ่เดิมของธนาคารศรีนคร) ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 2 ถนนเฉลิมเขตร์ 4 แขวงเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

ปัจจุบันธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ได้มีการจัดระบบการบริหารออกเป็นสายงานต่าง ๆ ได้แก่ สายงานนโยบาย สายงานกำกับและตรวจสอบ สายงานบริหารความเสี่ยง สายงานธุรกิจขนาดใหญ่ สายงานธุรกิจขนาดกลาง สายงานธุรกิจขนาดย่อมนครหลวง สายงานธุรกิจขนาดย่อมภูมิภาค สายงานบริหารงานขายและการตลาด สายงานลูกค้ารายย่อย สายงานบริหารเครือข่ายสาขานครหลวง สายงานบริหารเครือข่ายสาขาภูมิภาค สายงานพัฒนาบริหารสินทรัพย์และกฎหมาย สายงานปฏิบัติการสินเชื่อ สายงานบริหารการเงินและต่างประเทศ สายงานบัญชีและการเงิน สายงานสนับสนุนองค์กร สายงานตลาดทุน สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ มีสำนักจำนวน 2 สำนัก มีสาขารวมทั้งประเทศทั้งสิ้นจำนวน 411 สาขา สาขาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 193 สาขา สาขาในส่วนภูมิภาคจำนวน 218 สาขา จำนวนพนักงานทั้งสิ้น 7,060 คน

การดำเนินธุรกิจ

ปัจจุบันธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) มีขนาดของสินทรัพย์ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2552 มีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 21,128 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมจำนวน 398,967 ล้านบาท สินเชื่อจำนวน 273,455 ล้านบาท เงินฝากจำนวน 313,680 ล้านบาท โดยมีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในสัดส่วน 47.58% ส่วนที่เหลืออีก 52.42% เป็น Free Float² ในตลาด หุ้นของธนาคารมีมูลค่าตลาดเท่ากับ 48,388 ล้านบาท

งบดุลของธนาคารนครหลวงไทย

	ธ.ค. 2551	ก.ย. 2552	เปลี่ยนแปลง % ธ.ค.51 - ก.ย.52	ก.ย. 2551	เปลี่ยนแปลง % ก.ย.51 - ก.ย.52
สินทรัพย์	414,299	398,967	-3.7	415,468	-3.97
สินเชื่อ	278,127	273,455	-1.68	266,261	2.7
- หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	23,419	24,410	4.23	20,123	21.3
เงินฝาก	343,846	313,680	-8.77	351,661	-10.8
ส่วนของผู้ถือหุ้น	40,708	41,427	-1.77	39,014	6.18
ทุนชำระแล้ว	21,128	21,128	-	21,128	-
จำนวนหุ้นสามัญ (ล้านหุ้น)	2,113	2,113	-	2,113	-

ที่มา : รายงานประจำปี พ.ศ. 2552 ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552

² หุ้นของบริษัทจดทะเบียนในส่วนที่ไม่ได้ถือโดย Strategic Shareholder และไม่ได้เป็นหุ้นที่ซื้อคืน โดยที่ Strategic Shareholder หมายถึง ผู้ลงทุนที่ถือหุ้นเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารหรือเพื่อเชิงกลยุทธ์ทางธุรกิจ < <http://capital.sec.or.th/webapp/freefloat/ffinfo.htm> >

